

İlköğretim Öğrencilerinin Zorbalığın Nedenleri ile İlgili Algıları

The Perceptions of Elementary Students about the Reasons for Bullying

Hülya Kartal*
Uludağ Üniversitesi

Asude Bilgin**
Uludağ Üniversitesi

Özet

Bir veya daha çok kişi tarafından tekrarlı olarak olumsuz davranışlar yöneltilen kişi zorbalığa uğramış olarak kabul edilir. Okulda ve toplumda zorbalık çok sık yaşanır. Öğrenciler okul zorbalığının birinci dereceden tanıklarındır. Bu çalışmanın amacı ilköğretim öğrencilerinin okuldaki zorbalığın nedenleriyle ilgili algılarını ortaya çıkarmaktır. Bu amaçla bir ilköğretim okulunda 4-8. sınıflardaki 688 öğrenciye Colorado Okul İklimi Anketi uygulanmıştır. Veriler frekans ve yüzde hesapları aracılığıyla analiz edilmiştir. En sık bildirilen zorbalığa uğrama nedeni fiziksel zayıflık olmuştur (zorbalıların %,56.5, zorba- kurbanların %52.9 ve kurbanların %48.6'sı). Şişman olmak ve fakir olmak diğer nedenler arasındadır. Kızların yaklaşık olarak yarısı sırasıyla kısa, fakir ve şişman olmanın en önemli zorbalığa uğrama nedenleri olduğunu bildirirken, erkekler fiziksel zayıflık, şişmanlık ve cılızlığı rapor etmişlerdir. Ne zorba ne de kurban olanlara göre zorbalığa uğrama nedenleri fiziksel zayıflık, fakirlik ve kötü giyinmedir. Hem kurbanlar hem de zorba-kurbanlar birinci nedenin fiziksel zayıflık olduğunu dile getirirken, zorbalı arkadaş olmayan, kısa ve fakir çocukların zorbalığa uğradığını söylemişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Zorbalığın nedenleri, ilköğretim, okul iklimi

Abstract

A person is being bullied when he or she is exposed repeatedly and over time to negative actions on the part of one or more persons. Incidents of bullying are frequent occurrences for many children at school. This study was intended to investigate the perceptions of the elementary students about the reasons for bullying in the school. For this purpose 688 students from 4-8th. Grades of an elementary

* Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı e-posta: hkartal@uludag.edu.tr

** Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı e-posta: asudebilgin@uludag.edu.tr

school were given a questionnaire “Colorado School Climate Survey”. The data was analyzed in terms of frequencies and percentiles. The results revealed that the most frequently reported reason was being physically weak (for bullies 56.5%, bully-victims 52.9%, victims 48.6%), being fat (for victims bully-victims 45.1%, victims 42.6%) and being poor (for bully-victims 43.2%, victims 41.5%, neither bully nor victims 39.4%). Almost half of the girls reported that the reasons of bullying are being short, being poor and being fat. Boys reported these reasons physical weakness, being fat and being skinny. According to neither bullies nor victims the reasons of bullying are physical weakness, poorness, and bad wearing. Victims also reported that first reason is physical weakness. Bullies reported that children without friends, short and poor children mostly bullied. Bully/victims again talked about physical weakness.

Keywords: Reasons for bullying, elementary school, school climate

I. GİRİŞ

Saldırganlığın bir alt grubu ve şiddet davranışlarının özel bir türü olarak zorbalık okullarda çok eski bir geçmişe sahiptir. 1960’lardan beri önem verilen bir konu olmasına karşın zorbalığın tanımı üzerinde ancak son yıllarda uzlaşmaya varılmış gibi görünmektedir. Bu konudaki çalışmalarda önemli bir isim olan Olweus (1999) çeşitli araştırmacılar tarafından vurgulanan üç temel ölçütü dikkate alarak zorbalığı şu şekilde tanımlamıştır: Zorbalık kasıtlı olarak diğeri/lerine zarar vermeye yönelik saldırgan bir davranış olup bu davranış zaman içerisinde tekrarlanmakta ve ilişkideki kişilerin güçleri arasında dengesizlik bulunmaktadır.

Zorbalık ile ilgili beş temel kuramsal yaklaşımdan söz etmek mümkündür:

(i) Öğrenciler arasındaki bireysel farkların bir sonucu olarak zorbalık: Bu görüşe göre zorbalık fiziksel ve/veya psikolojik güçleri farklı öğrencilerin karşılaşması sonucu ortaya çıkar. Güçlü olan zayıf olanın üzerine baskı uygulama güdüsü ile davranışa geçer (Farley, 1999; Olweus, 1993; Sutton and Keogh, 2000).

(ii) Gelişimsel bir süreç olarak zorbalık: Bu görüşe göre zorbalık erken çocuklukta, diğerlerinin yanında kendi varlığını gösterebilmek ve sosyal baskınlık kurabilmek amacıyla başlatılır. Çocuk bunu önce kabaca yapmaya başlar. Örneğin; kendisinden güçsüz olana vurur, tekme atar. Bu durum evrim kuramıyla da uyumludur ve zorbalığı rekabet içeren bir dünyada yaşamda kalmanın bir yolu olarak açıklamak mümkündür. Ancak yıllar geçtikçe insanlar zorbalığı sözel veya dolaylı olarak daha sosyal yollarla gerçekleştirmeye başlarlar (Olweus, 1993; Smith and Sharp, 1994).

(iii) Sosyo-Kültürel bir olgu olarak zorbalık: Bu görüş zorbalığı farklı güçlerdeki sosyal grupların varlığı ile açıklar. Burada sözü edilen farklılıklar dil, din, cinsiyet, ırk, etnik grup ve sosyal sınıf gibi tarihi ve kültürel farklılıklardır. Bu değişkenler açısından baskın gruba dahil olanlar diğerlerine zorbalık yapma eğilimi taşırlar. Bunlar içinde en çok üzerinde durulan cinsiyet değişkenidir. Toplum genel olarak ataerkildir ve erkeklerin kadınlardan daha güçlü olduğu yönünde sosyal bir

inanç bulunmaktadır. Bu nedenle zorbalarmn daha çok erkeklerden oluştuğunu ortaya koyan araştırma bulgusu mevcuttur (Olweus, 1993, Smith and Sharp, 1994).

(iv) Okuldaki akran baskısına bağlı olarak zorbalık: Bu g6r6ř sosyo-k6lt6rel yaklaşıma yakındır, nk6 zorbalığı toplumsal bağlam içinde ele almaktadır. Ancak burada toplumsal bağlam cinsiyet, ırk, sınıf farkı gibi değişkenlerle değil, toplumdaki diğer kişilerin davranışlarıyla bağlantılı olarak açıklanmaktadır. Bir akran grubu içinde bulunan 6đrenci o grubun kurallarına ve davranışlarına uyumlu davranarak zorbalık yapmaya başlayabilir (Rigby, 1997). Genellikle ortak amaç ve ilgiler çerçevesinde bir araya gelen bu grup 6yelerine destek verirken dışta kalanlar için bir tehdit oluştururlar.

(v) Onarıcı adalet açısından zorbalık: Bu yaklaşım zorbalarmn kendisini bulunduğu toplumsal yapıyla b6t6nleşmiş olarak g6rmediğini ve okulda iyi bir yere sahip olduğunu d6ř6nmediğini 6ne s6rmektedir (Morrison, 2002). B6ylece haksızlığa uğradıklarını d6ř6nd6kleri bu toplumsal yapıda adaleti kendileri sağlamak ve değersizlik duygularının 6stesinden gelmek 6zere zorbalık yapmaya başlarlar.

Zorbalık son yıllarda sadece eğitimcilerin değil, anne-babaların, politikacıların, 6đrencilerin ve medyanın ilgisini yarattığı b6y6k problemler nedeniyle çeken bir konudur. Zorbalığın yol açtığı kimi dramatik sonuçlar zaman zaman gazete haberi boyutuna ulaşmakta ve basında izlenmektedir. Basına yansımada her g6n pek çok 6đrenci zorbalığa uğramakta, birçoğu da zorbalıkla karşılaşma endişesi yaşamakta ve kuşkusuz okul bu 6đrenciler için sevilmeyen, korkutucu bir yer haline gelmektedir.

Zorbalık davranışları için zorba ve kurban dikkate alınarak çeşitli nedenlerden s6z etmek olasıdır. Bir zorba kıt kaynak koşullarında bir şeyi elde etmek için, çevresindeki kimi insanları model aldığı için, zorbalığın 6d6llendirildiği bir ortamda elde ettiği yanlış 6đrenmeler ve/veya kendisine ait davranış problemlerinin parçası olarak bu davranış yapıyor olabilir. Zorbalığın kişilik 6zellikleriyle bağlantılı olduğuna ilişkin bulgular zorbalarmn g6 ve kontrol6 ellerinde bulundurmaktan hoşlandıklarını, depresyona eğilimli olduklarını ortaya koymaktadır. Zorbalar okuldan hoşlanmazlar ve sigara, alkol gibi sağlıklarına zarar verecek alışkanlıklara daha sık y6nelirler (Evenson, 1999). Uygun bir m6dahale olmadığında zorbalarmn gelecekte dengesiz ilişkilerle ilerleyen anti sosyal bir yaşam s6receklere d6ř6n6lmektedir (Cole, 1995). Zorbalar yetişkinliklerinde daha sık ciddi suç işler, eř ve çocuklarını istismar ederler (Marano, 1995; Fox, Elliott, Kerlikowske, Newman ve Christeson, 2000).

Kurbanların ise genellikle sosyal becerileri yetersizdir ve buna bağlı olarak arkadaş edinmekte g6l6k ekerler (Cook ve diğ., 2010). Diğerlerine g6venmezler, kaygılıdırlar, kendilik saygıları d6ř6kt6r ve kendilerini savunmakta g6l6k ekerler. Çoğunlukla etnik grup, dil, din ve fiziksel yapı olarak diğerlerinden farklıdırlar (Batsche ve Knoff, 1994).

Gerçekte zorbalığın nedenlerini en iyi öğrencilerin bilmesi gerekmektedir. Okullarda her yaştaki öğrenci, izleyici ya da katılımcı olarak günlük yaşamlarının önemli bir bölümünü zorbalıkla ilintili olarak geçirmektedir. Bu sosyal ortamın bir parçası olarak öğrenciler bu probleme en yakından bakan kişilerdir. Sadece okulda olmak bile zorbalık davranışlarının neler olduğunu, hangi tür zorbalıkların hangi mekânlarda yaşandığını, kurban, zorba ve izleyicilerin kimler ve verilen tepkilerin neler olduğunu bilmelerine yetmektedir (Frisen, Holmqvist ve Oscarsson, 2008). Bu doğrultuda Frisen ve arkadaşlarının (2008) 877 İsveçli ilköğretim öğrencisi ile gerçekleştirdikleri çalışmada öğrencilerin “Niçin zorbalık yapılır?” sorusuna verdikleri cevaplar sekiz grupta toplanmıştır. Bunlar: a) Kurbanın görünüşü (çirkinlik, şişmanlık, boy kısalığı, uzunluk gibi boy farklılıkları); b) Kurbanın davranışı (kaba, değişik, kışkırtıcı davranışlar); c) Kurbanın giysileri (çirkin, modası geçmiş); d) Kurbanın normalden farklı oluşu; e) Kurbanın yalnız ve güvensiz oluşu (arkadaşsız olma, kalabalıktan uzak durma); f) Kurbanın kökeni (farklı kültür, ırk, dil, ülke, alt sosyoekonomik düzey v.b.); g) Zorbanın kişiliği (öfkeli, kendine güveni az, havalı olmak isteyen, zorbalığa uğramaktan korktuğu için zorbalık yapan); h) Diğer nedenler: Örneğin akranların etkisi, kurbanın başarısızlığı, tuhaf bir isminin olması v.b. Bu çalışmaya katılan erkek öğrencilerin çoğu (%44 erkekler; %34 kızlar) kurbanın görünüşünün en önemli neden olduğunu bildirmişlerdir. Kız öğrencilerin %45’i zorbanın kişiliğini zorbalıktan sorumlu tutarken erkeklerin sadece %25’i buna katılmaktadır.

Rigby’nin (1999) gerçekleştirdiği benzer bir çalışmada zorbalığa uğrayan öğrencilerin bu durum için öne sürdükleri gerekçeler arasında etnik grup farklılığı, fiziksel farklılıklar, belli bir davranışta ısrar etmek, çok başarılı olmak, okulda yeni olmak, cinsel yönelim ve sosyo-ekonomik ardalın başta gelmektedir.

Çocukların yaşamında akran ilişkileri kişisel ve toplumsal olarak büyük önem taşır (Laursen, 2005). Okula başladığı dönem çocuğun toplumsal yaşamının ilk yıllarıdır. Bu süreçte bireyin ilk arkadaşlıkları sosyal kimliğinin belirlenmesine yardımcı olacaktır. Ancak arkadaşlıklar her zaman mutluluk ve aidiyet duygusu vermeyecek, böylece bu tür problemler ilişkiler mutsuzluk, toplumsal güven ve grup üyeliği konusunda yetersizlik duygularına yol açacaktır. Zorbalık ister zayıf toplumsal ilişkilerin nedeni, isterse sonucu olsun birey üzerinde son derece olumsuz etkiler oluşturacaktır Diğerlerinin beğenmediği özelliklere sahip olduğunu ve akranları tarafından kabul edilmediğini düşünen çocuğun çok ciddi düzeylere de ulaşabilen uyum bozukluğu göstermeye başlama olasılığı büyüktür (Pepler ve Craig, 2006’dan aktaran Almedia, Caurcel ve Machado, 2006). Bunun yanı sıra öğrenciler zorbalığa uğradıktan sonra kendilerini kötü hissettiklerini, okuldan uzaklaştıklarını, sağlıklarının bozulduğunu ve hatta intiharını düşündüklerini ifade etmişlerdir (Batsche & Knoff, 1994).

Çalışmaların çoğunun zorbalığın bazı değişkenlerle bağlantısını ortaya koymaya yönelik olduğu görülmektedir: Zorbalıkta yer alma şekli ve oranları (Pişkin, 2010; Ada, 2010; Atli, Kaya ve Bölükbaşı-Macit, 2010; Yaman ve diğ., 2010); zorbalık eğilimleri ve zorbalıkla baş etme tarzları (Öz, Kırımoğlu ve Temiz,

2011); zorbalığı yordamada sosyal beceri ve yaşam doyumunun rolü (Hiloğlu ve Cenkseven-Önder, 2010); düşük sosyo-ekonomik düzey ve zorbalık (Özkan ve Gökçearslan-Çifci, 2010); zorbalık statüsü ile okul iklimi ve prososyal davranışlar (Çalık ve diğ., 2009); saldırganlıkla ilgili davranışların cinsiyet, öğretim şekli, anne ve babanın hayatta olup olmaması, algılanan ana-baba tutumu, yaşanan yerleşim merkezi, algılanan akademik başarı ve disiplin cezası alma değişkenleriyle ilişkisi (Dilekmen, Ada ve Alver, 2011). Ancak çok az sayıdaki çalışmada öğrencilerin bakış açısından zorbalığın nedenleri incelenmiştir (Frisen, Holmqvist ve Oscarsson, 2008; Rigby, 1999; Mongold, 2006). Bu nedenlerin bilinmesi önemlidir, çünkü okulları ve dolayısıyla yaşamı zorbalıktan arındırma için alınacak önlemler ancak böyle doğru saptamalarla yaşama geçirilebilir. Bu çalışmanın amacı ilköğretim öğrencilerinin zorbalığın nedenleriyle ilgili algılarını incelemektir. Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Kız ve erkek öğrencilere göre ilköğretim öğrencileri zorbalıkta ne şekilde yer almaktadır?
2. Sınıf düzeylerine göre ilköğretim öğrencileri zorbalıkta ne şekilde yer almaktadır?
3. Zorbalıkta yer alma açısından ilköğretim öğrencilerine göre zorbalığa uğrama nedenleri nelerdir?

II. YÖNTEM

a. Araştırma Modeli

Betimleyici modeller geçmiş veya mevcut bir durumu olduğu gibi ortaya koymayı amaçlarlar (Karasar, 1998). Bu çalışmada betimleyici model kullanılmış ve tarama işlemi Bursa'daki ilköğretim okullarından rastgele seçilmiş 688 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir.

b. Katılımcılar

Araştırmaya 2006-2007 öğretim yılında Bursa'daki ilköğretim okullarından tesadüfi örnekleme yöntemiyle seçilen bir ilköğretim okulunda öğrenim gören 688 öğrenci katılmıştır. Araştırmaya katılan 4-8.sınıf öğrencilerinden 5'i cinsiyetini belirtmemiştir. Tablo 1 katılımcıların sınıflara göre dağılımını göstermektedir.

Tablo 1. İlköğretim öğrencilerinin cinsiyet ve sınıf düzeylerine göre sayısal ve yüzdeler dağılımı

	Sınıf düzeyi									
	4		5		6		7		8	
Cinsiyet	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Kız	107	48.0	75	56.8	50	48.1	68	51.1	49	51.0
Erkek	116	52.0	55	41.6	52	50.0	64	48.1	47	49.0
Belirtmeyen	-	-	2	1.6	2	1.9	1	0.8	-	-
Toplam	223	100	132	100.0	104	100.0	133	100.0	96	100

c. Veri Toplama Araçları

Çalışmada Garrity ve arkadaşları (2000) tarafından okulu zorbalıktan arındırma ile ilgili bir programın parçası olarak geliştirilen “Colorado Okul İklimi Anketi” kullanılmıştır. Okul ikliminin çeşitli boyutlarını ölçmek üzere geliştirilmiş olan bu araç araştırmacılar tarafından daha önce farklı çalışmalarda kullanılmıştır (Kartal & Bilgin, 2007; 2008; 2009). Bu araçta yer alan zorbalık türleri ile ilgili ifadelerden “Çocuklar tarafından bir diğer çocuğun vurulması veya tekmelenmesi. Çocukların bir diğer çocuğa ya da çocuklara kötü sözler söylemesi, alay etmesi veya isim takması. Çocukların diğer çocuklar hakkında doğru olmayan hikâyeler anlatması veya dedikodu yayması. Çocukların yaptıkları şeylerde diğer çocukları aralarına almamaları. Çocukların diğer çocuklara ait olan şeyleri onların izni olmadan veya habersiz almaları. Çocukların diğer çocukları canını acıtmakla veya eşyalarını almakla tehdit etmeleri.” sonra katılımcılara Fekkes, Pijpers ve Verloove-Vanhorick (2005)’in çalışmasında yer alan “Bu dönem boyunca diğer çocuk veya çocuklar sana bu davranışları hangi sıklıkla yaptı?” ve “Bu dönem boyunca sen diğer çocuk veya çocuklara bu davranışları hangi sıklıkla yaptın?” soruları sorulmuştur. Bu sorulara ilişkin yanıtlarını “Hiç yapmadım, 1-2 kere, Ayda birkaç defa, Her hafta, Haftada 2-3 defa, Hemen hemen her gün” sıklıklarından işaretleme yaparak vermeleri istenmiştir. Ayrıca katılımcıların zorbalığa uğramanın nedenlerine ilişkin düşüncelerini belirlemek amacıyla Mongold (2006:60)’un çalışmasında yer alan “Size göre çocuklar hangi neden/lerle zorbalığa uğrarlar?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya verilecek yanıtların “Aşırı kilolu olma, aşırı zayıf olma, konuşma problemi, vücudundaki bir yara/kaza izi, bedensel olarak güçsüz görünme, hastalık veya engelli olma, engelli bir aile üyesinin olması, aşırı uzun olma, aşırı kısa olma, giyimi nedeniyle, sınıfta yeni olma, arkadaşlarından ötürü, arkadaşının olmaması, ailesinden ötürü, kardeşlerinden ötürü, ailesinin fakir olması ve sosyal becerilerinin yetersizliği” maddelerin üzerinde işaretleme yapılması yoluyla belirtilmesi istenmiştir. Öğrencilerin zorbalığa uğrama nedenlerine yönelik 17 maddeye ilişkin görüşleri için hesaplanan Cronbach Alfa güvenirlik katsayısı .81 olarak hesaplanmıştır.

d. Süreç

Araştırma için Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi kanalıyla Bursa İl Milli Eğitim Müdürlüğü’nden uygulama izni alınmıştır. Uygulama olağan sınıf saatlerinde gerçekleştirilmiştir. Öğrencilere isimlerini yazmamaları söylenmiş ve bir araştırmanın parçası olarak soruları dürüstçe cevaplamaları istenmiştir. Araç araştırmacının kendisi tarafından uygulanmış, uygulama sırasında öğrenciler sık sık kimi sorular sormuş ve açıklamalara gereksinim duymuşlardır.

e. Verilerin Analizi

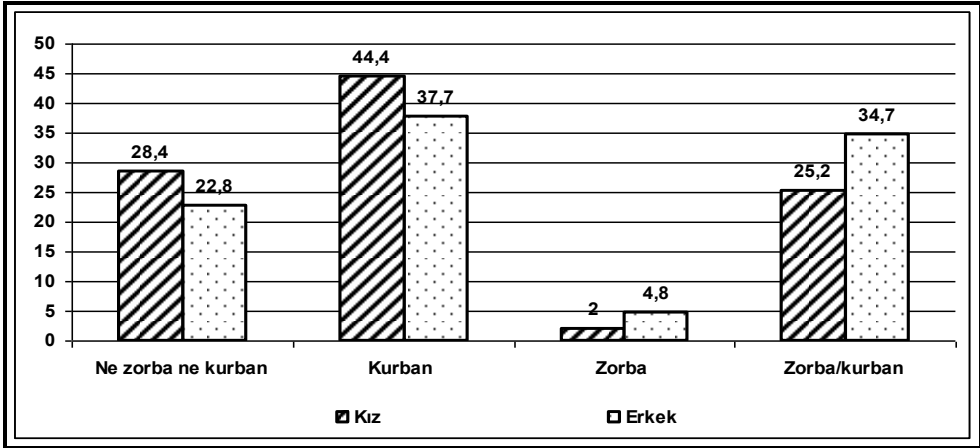
Öğrencilerin anket maddeleri ve sorulara ilişkin verdikleri yanıtlarla ilgili veri frekans ve yüzde hesaplamaları yoluyla betimsel sonuçlar elde etmek için SPSS 11.0 (Statistical Package for Social Sciences) aracılığıyla analiz edilmiştir. Bu süreçte ne zorba ne de kurban olmayan, kurban olan, zorba olana ve hem zorba hem

de kurban olan öğrenciler Fekkes ve diğerlerinin (2005) sınıflandırmasına göre belirlenmiştir. Bu sınıflamaya göre “Bu dönem boyunca diğer çocuk veya çocuklar sana bu davranışları hangi sıklıkla yaptı?” sorusuna hiç yapılmadı veya 1-2 kere seçeneklerini işaretleyen ve “Bu dönem boyunca sen diğer çocuk veya çocuklara bu davranışları hangi sıklıkla yaptın?” sorusuna ise “Hiç yapmadım veya 1-2 kere yaptım” seçeneklerini işaretleyen öğrenciler “Ne zorba ne kurban” olarak nitelendirildi; yalnızca zorbalık davranışlarına “Ayda birkaç defa veya daha sıklıkla” maruz kaldıklarını ancak hiç zorbalık yapmadıklarını veya dönem boyunca 1-2 defa zorbalık yaptıklarını belirten öğrenciler “Kurban” olarak nitelendirildi; zorbalık davranışlarını “Ayda birkaç defa veya daha sıklıkla” yaptıklarını ancak hiç zorbalığa uğramadıklarını veya dönem boyunca 1-2 defa zorbalığa uğradıklarını belirten öğrenciler “Zorba” olarak nitelendirildi ve hem ayda birkaç defa veya daha sıklıkla zorbalık yaptığını hem de aynı sıklıkla veya daha sıklıkla zorbalığa maruz kaldığını belirten öğrenciler ise “Zorba/kurban” olarak nitelendirilmiştir.

III. BULGULAR

Çalışmanın bu bölümünde öğrenci raporlarından elde edilen bulgulara araştırma sorularının sırasına uygun olarak yer verilmiştir:

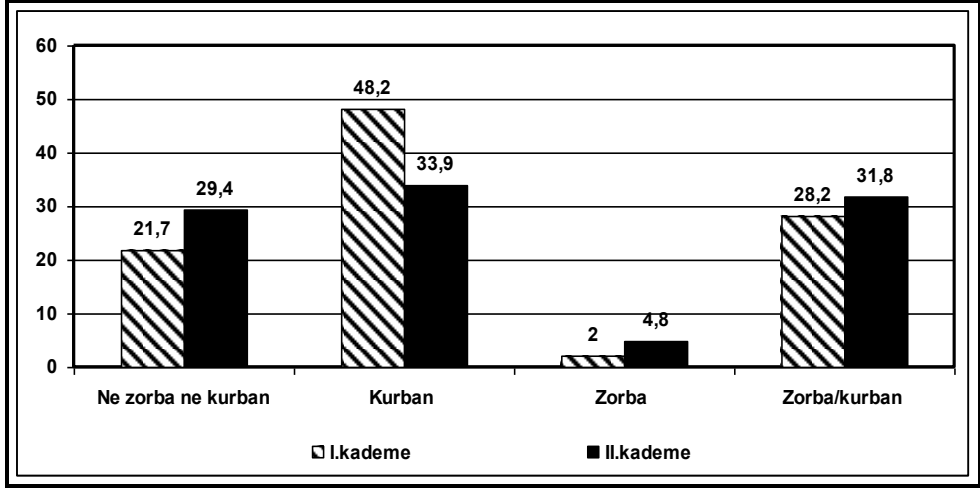
a. Cinsiyet Değişkeni Açısından İlköğretim Öğrencilerinin Göre Zorba, Kurban, Zorba/Kurban, Ne Zorba Ne Kurban Olmalarına İlişkin Bulgular

Şekil 1. İlköğretim öğrencilerine göre cinsiyet açısından zorbalıkta yer alma şekilleri

Grafik 1’de ilköğretim öğrencilerinin cinsiyet bakımından zorbalıkta ne şekilde yer aldıkları ve yüzdeleri verilmiştir. İlköğretim öğrencilerinin yalnızca ¼’ü zorbalıkta zorba veya kurban olarak yer almadığını bildirmiştir. Cinsiyet açısından kızların erkek öğrencilerden daha fazla oranda zorbalığa uğradığını bildirdiği görülmektedir. Bununla birlikte erkek öğrencilerin yaklaşık olarak 1/3’ünün hem zorbalığa uğradığı hem de zorba/kurban olduğu görülmektedir. Zorbalık yapma bakımından erkek öğrencilerin kız öğrencilerden daha yüksek oranda bildirildiği görülmektedir.

b. Sınıf Düzeyi Değişkeni Açısından İlköğretim Öğrencilerinin Göre Zorba, Kurban, Zorba/Kurban, Ne Zorba Ne Kurban Olmalarına İlişkin Bulgular

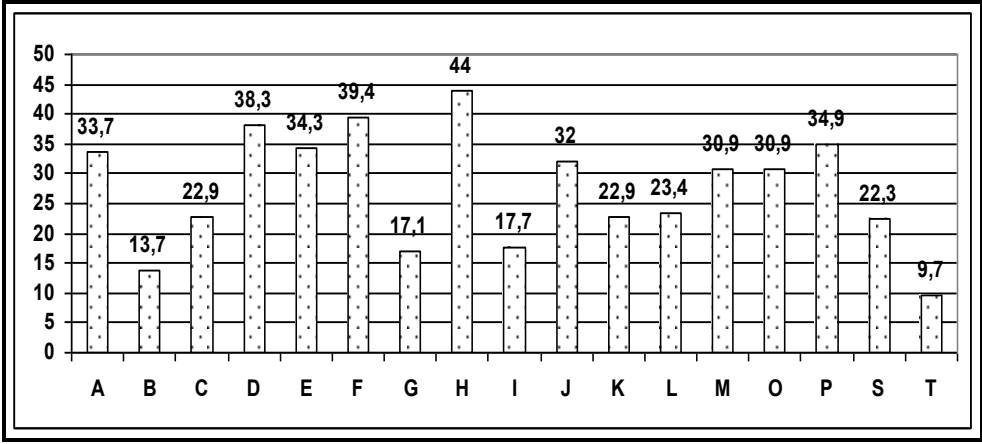

Şekil 2. İlköğretim öğrencilerine göre sınıf düzeyi açısından zorbalıkta yer alma şekilleri

Sınıf düzeyleri bakımından ilköğretim öğrencilerinin zorbalıkta yer alma şekilleri ve yüzdeleri incelendiğinde, öncelikle ikinci kademe öğrencilerinin ne zorba ne de kurban olma oranının birinci kademe öğrencilerinden daha yüksek olduğu görülmektedir. I.kademe öğrencilerinin ise II. kademe öğrencilerinden daha yüksek oranda zorbalığa uğradığını bildirdiği görülmektedir. II. kademe öğrencilerinin I.kademe öğrencilerinden daha yüksek oranda zorbalık yaptığı rapor edilmiştir. Zorba /kurban olduğunu bildiren öğrencilerin oranları I. ve II. kademede birbirine oldukça yakındır.

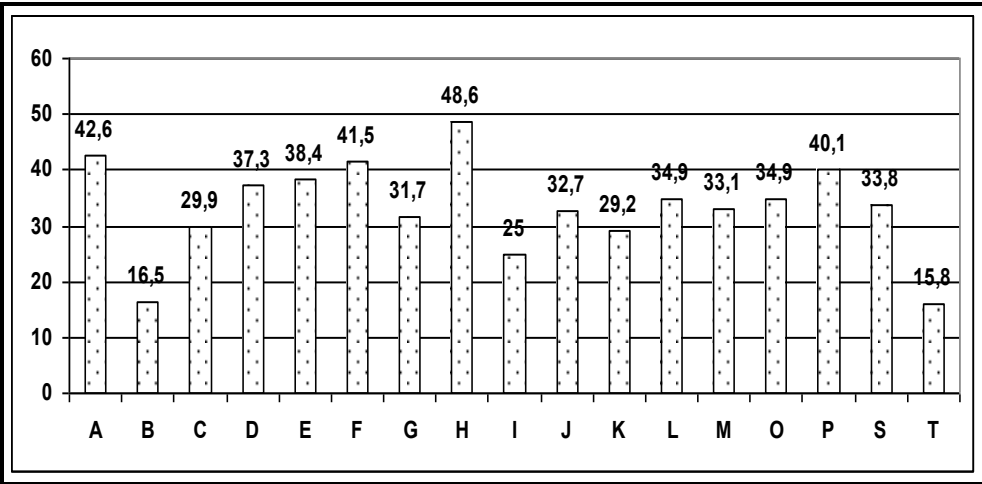
c. İlköğretim Öğrencilerine Göre Zorba, Kurban, Zorba/Kurban, Ne Zorba Ne Kurban Olma Bakımından Zorbalığa Uğrama Nedenlerine İlişkin Bulgular

Zorbalığa uğrama nedenlerine ilişkin maddeler, grafiklerde semboller ile belirtilmiştir. Bu maddeler ve semboller şu şekildedir: Aşırı kilolu olma (A), vücudunda bir yara/kaza izi olması (B), engelli bir aile üyesinin olması (C), giyimi nedeniyle (D), arkadaşı olmadığından (E), ailesinin fakir olması (F), aşırı zayıf olması (G), bedensel olarak güçsüz görünmesi (H), aşırı uzun olması (I), sınıfta yeni olması (J), ailesi nedeniyle (K), sosyal becerilerinin yetersizliği nedeniyle (L), konuşma problemi olması (M), hastalığı veya engelli olması (O), aşırı kısa olması (P), arkadaşları nedeniyle (S) ve kardeşleri nedeniyle (T).

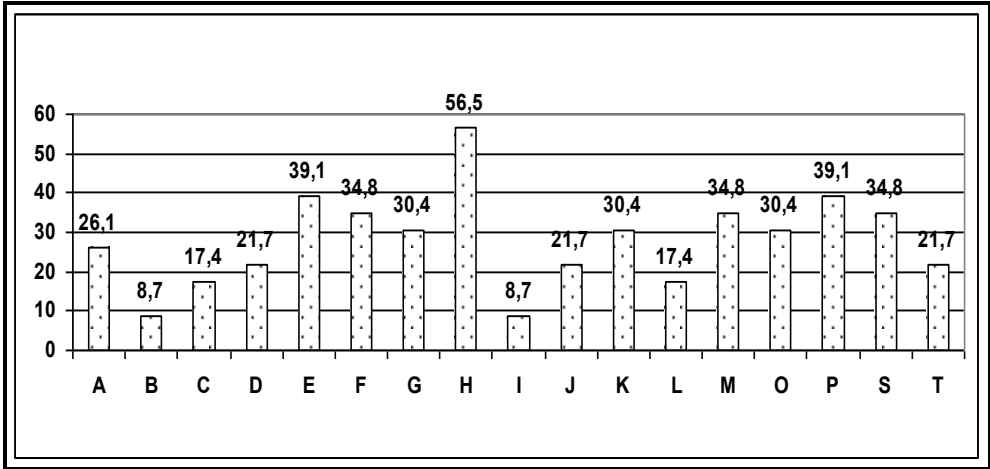
Şekil 3. Ne zorba ne de kurban olan ilköğretim öğrencilerine göre zorbalığa uğrama nedenleri

Zorbalıkta herhangi bir şekilde yer almayan ilköğretim öğrencilerine göre zorbalığa uğramanın nedenleri arasında en sıklıkla bedensel olarak güçsüz görünme (%44), çocuğun ailesinin fakir olması (%39,4), giyimi (%38,3), aşırı kısa (%34,9) ve aşırı kilolu olma (%33,7) seçenekleri yer almaktadır.

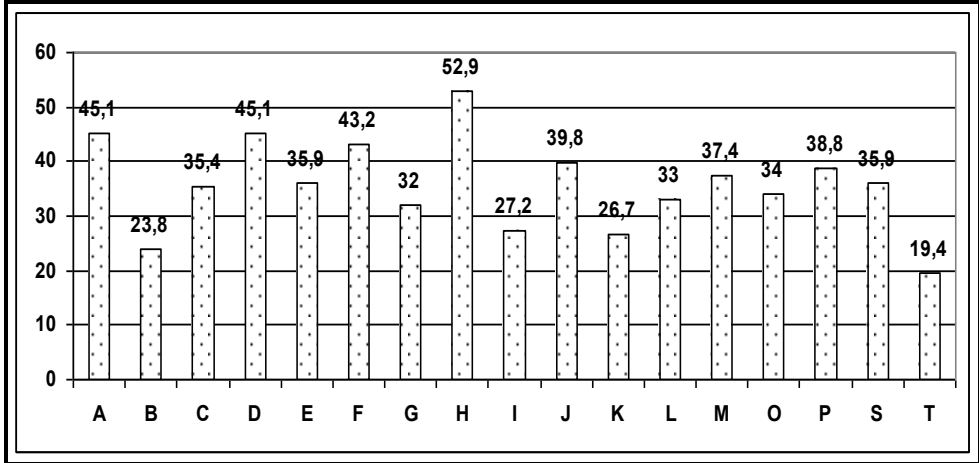
Şekil 4. Kurban durumunda olan ilköğretim öğrencilerine göre zorbalığa uğrama nedenleri

Zorbalığa uğradığını bildiren ilköğretim öğrencilerine göre zorbalığa uğramanın nedenlerine ilişkin maddelerin dağılımının gösterildiği Grafik 4 incelendiğinde, sıklıkla bedensel olarak güçsüz görünme (%48,6), aşırı kilolu olma (%42,6), ailesinin fakir olması (%41,5) ve aşırı kısa olmanın (%40,1) yer aldığı görülmektedir.

Şekil 5. Zorbalara göre ilköğretim öğrencilerine göre zorbalığa uğrama nedenleri

Zorbalık yaptığını bildiren öğrencilere göre zorbalığa uğramanın nedenleri sıklıkla bedensel olarak güçsüz görünme (%56,5), arkadaşının olmaması (%39,1), aşırı kısa olma (%39,1), ailesinin fakir olması (%34,8), konuşma probleminin olması (%34,8) ve sahip olduğu arkadaşlar (%34,8) olarak belirtilmiştir.

Şekil 6. Zorba/kurban olan ilköğretim öğrencilerine göre zorbalığa uğrama nedenleri

Grafik 6 incelendiğinde, hem zorbalığa uğradığını hem de zorbalık yaptığını bildiren ilköğretim öğrencilerinin zorbalığa uğramanın nedenlerini sıklıkla bedensel olarak güçsüz görünme (%52,9), aşırı kilolu olma (%45,1), giyimi nedeniyle (%45,1) ve ailesinin fakir olması (%43,2) biçiminde rapor ettiği görülmektedir.

IV. TARTIŞMA

Çalışma bulgularına göre cinsiyet açısından kızların erkek öğrencilerden daha fazla oranda zorbalığa uğradığı görülmektedir. Bununla birlikte erkek öğrencilerin yaklaşık olarak 1/3'ü zorbalığa uğradığını ve 1/3'ü de zorbalık yaptığını rapor etmiştir. Zorbalık yapma bakımından ise erkek öğrencilerin kız öğrencilerden daha yüksek bir oranda yer aldığı araştırma bulguları arasındadır. Zorbaların daha çok erkek olduğu yönündeki bulgu diğer araştırma sonuçlarıyla tutarlıdır (Demaray ve Malecki, 2003; Nansel ve diğerleri, 2001; Mouttapa ve diğerleri, 2004; Salmivalli ve Nieminen, 2002;). Genel olarak erkek çocuklar fiziksel, sözel ve dolaylı zorbalıkta aktif olarak kızlardan daha yüksek oranda yer almaktadır. Örneğin Craig ve diğerleri (2009) erkek çocukların zorbalıkta yer alma oranının çalışma yapılan 40 ülkede de anlamlı ölçüde yüksek bulunduğunu, kurbanların daha çok kız olduğunu ve ülkelerin çoğunda da bunun her yaş grubu için geçerli olduğunu bildirmişlerdir. Öte yandan kurbanın cinsiyeti konusunda çelişkili bulgular bulunmaktadır. Kimi çalışmalar kız ve erkeklerin eşit oranda kurban durumunda bulunduğunu (Andreou, 2000; Çetinkaya ve diğerleri, 2009; Slee, 1995); kimisi kızların daha sık kurban olduğunu (Craig ve diğerleri, 2009) kimisi de erkeklerin daha sık kurban durumunda bulunduğunu ortaya koymuştur (Bilgiç, 2007; Dinkes, Kemp ve Baum, 2009; Hiloğlu & Cenkseven-Önder, 2010; Pepler, Jiang, Craig ve Connolly, 2008; Rigby ve Slee, 1991; Veenstra ve diğ., 2007).

Mevcut araştırma sonuçları sınıf düzeyi açısından, öncelikle I.kademe öğrencilerinin II. kademe öğrencilerinden daha yüksek oranda zorbalığa uğradığı; II. kademe öğrencilerinin de I.kademe öğrencilerinden daha yüksek oranda zorbalık yaptığını göstermektedir. Zorbalığın küçük yaş gruplarında en yüksek sıklıkta bulunduğu ve yaşla birlikte bu sıklığın azaldığına ilişkin çeşitli araştırma bulgularından söz etmek olasıdır (Demaray ve Malecki, 2003; Rigby ve Slee, 1991; Seals ve Young, 2003; Selekman ve Vessey, 2004). Bunun nedenleri arasında, çocukların zorba ile baş etme gücünün fiziksel ve/ya psikolojik olarak artması düşünülebileceği gibi yaşı ilerleyen çocuğun artık gururunu inciteceği için zorbalığa uğradığını bildirmemesi; küçük çocukların etrafında daha çok sayıda büyük çocuk olması ve küçük çocukların daha geniş bir zorbalık tanımına sahip olmaları (her türlü saldırganlık davranışını zorbalık olarak tanımlamaları) gösterilmektedir (Smith, Madsen ve Moody, 1999).

Zorbalığa uğrama nedenleri cinsiyete göre ele alındığında kız öğrencilerin yaklaşık olarak yarısının zorbalığa uğrama nedenleri olarak ilk üç sırada, aşırı kısa olma, ailesinin fakir olması ve aşırı kilolu olmayı bildirdikleri saptanmıştır. Erkek öğrenciler ise ilk sırada bedensel olarak güçsüz görünmeyi bildirmiş bunu, aşırı kilolu olma ve aşırı zayıf olma ile ailesinin fakir olması izlemiştir. Dikkat çeken bir diğer bulgu kız öğrencilerin fakir olma, kötü giyim ve arkadaşsız olmayı erkek öğrencilerden daha yüksek oranlarda zorbalığa uğrama nedeni olarak belirtmeleridir. Frisén, Holmqvist ve Oscarsson (2008)'un yaptığı çalışmaya katılan öğrencilere göre kurbanın görünüşü (çirkinlik, şişmanlık, boy kısalık, uzunluk gibi

boy farklılıkları, v.b.) zorbalığa uğrama nedenlerinin başında gelmektedir. Erling ve Hwang (2004)'ın çalışmasında katılımcıların yaklaşık yarısı (%43) kurbanların farklı fiziksel görünüşleri olduğunu; %31'i fiziksel görünüm dışındaki farklılıkları; %22'si ise zorbanın kişiliğini bir neden olarak belirtmiştir. Öğrencilerin sadece %9'u kurbanın kışkırtıcı olmasını zorbalığa uğraması için bir neden olarak göstermiştir.

Zorbalığa uğrama nedenleri sınıf düzeyi değişkeni bakımından ele alındığında I.kademe öğrencilerinin “ailenin fakir olması, bedensel olarak güçsüz görünme ve sosyal becerilerinin yetersizliği ile aşırı kısa olmayı” temel nedenler olarak gördüğü anlaşılmaktadır. II. kademe öğrencileri ise zorbalığa uğrama nedeni olarak ilk sırada bedensel olarak güçsüz görünmeye yer vermekte ve bunu aşırı kilolu olma ve kötü giyimli olma izlemektedir.

Çalışma bulguları, araştırmaya katılan ilköğretim öğrencilerinin yalnızca ¼'ünün zorbalıkta zorba veya kurban olarak yer almadığını göstermektedir. Zorbalıkta doğrudan yer almasalar da zorba veya kurban olmayanlar (ne zorba ne kurban) çalışmalarda önemli bulunmaktadır. İlköğretim öğrencilerine göre ne zorba ne kurban olma bakımından zorbalığa uğrama nedenlerine ilişkin bulgular incelendiğinde zorbalıkta herhangi bir şekilde yer almayan ilköğretim öğrencilerinin zorbalığa uğramanın nedenleri arasında en sıklıkla bedensel olarak güçsüz görünme, ailenin fakir olması, giyim, aşırı kısa ve aşırı kilolu olmaya yer verdiği saptanmıştır.

Zorbalığa taraf olan riskli grupta zorba/kurbanlardan sonra kurbanlar yer almaktadır. Kurbanlar, zorbaların saldırgan davranışlarına maruz kalanlar, bir diğer ifadeyle “mağdur” olanlardır. Mevcut araştırmada zorbalığa uğradığını bildiren ilköğretim öğrencilerine göre zorbalığa uğrama nedenlerini bedensel olarak güçsüz görünme, aşırı kilolu olma, ailenin fakir olması ve aşırı kısa olma oluşturmaktadır. Kurbanların özellikleriyle ilgili çalışmalar incelendiğinde araştırma sonuçlarıyla benzer sonuçlar görülmektedir. Akran zorbalığına maruz kalan çocukların kaygılı, güvensiz, atılgan olmayan (Schuster, 1996); düşük benlik saygısına sahip ve sık sık arkadaşları tarafından reddedilen (Kochenderfer-Ladd ve Skinner, 2002); kendi haklarını arayamayan, sosyal olarak yetersiz davranışlar sergileyen ve nadiren girişimci davranışlarda bulunan (Schwartz ve diğ., 1993; Yıldırım, 2001) çocuklar olduğu görülmektedir. Bu çocuklar akranları tarafından sürekli yardım arayan kişiler olarak görülmekte ve buna bağlı olarak da beceriksiz olarak algılanmaktadır (Boulton ve Smith, 1994; Pekel-Uludağlı ve Uçanok, 2005). Kurbanların özellikle de annelerinin kontrolünde, söz dinleyen, içine kapanık ve yalnızlık duygusu yaşayan (Schwartz ve diğ., 2002); depresif ve kaygılı (Prinstein ve diğ., 2001, Schwartz 2000); başkalarıyla daha az işbirliğine giren (Rigby ve diğ., 1997); iç kontrol odakları düşük (Andreou, 2000) ve çevrelerinden az sosyal destek algılayan (Rigby, 2000) çocuklar oldukları belirtilmektedir. Olweus'a (1993) göre kurbanlar, oyun ya da yemek saatleri gibi etkinlikler de dahil olmak üzere, okulda genellikle yalnızdırlar ve kendi sınıflarından bile tek bir yakın arkadaşları yoktur. Aynı zamanda iletişim başlatmakta, diğer çocuklardan zayıftırlar ve kendilerini ispatlama

becerilerinden yoksundurlar. Bu nedenlerden dolayı da pek çok kurban diğer çocuklarca dışlanmıştır. Hem akranlarının görüşlerine, hem de kendi görüşlerine göre “popüler olmayan” öğrencilerdir. Eisenberg, Neumark-Sztainer ve Story (2003)’nin 1608 ortaokul ve 3074 lise öğrencisiyle gerçekleştirdiği çalışmada, öğrencilerin % 17,3’ünün kilosunun normalin üstünde olduğu, %14,6’sının ise şişman/obez olduğu belirlenmiştir. Ergenlerin %24,7’si kiloları nedeniyle alay konusu olduklarını rapor etmişlerdir. Kilolu öğrencilerle akranlarının alay etmesi okullarda çok rastlanan tipik bir davranıştır. Aşırı kilo ergenlerin kendilik saygılarında azalmaya, depresyona ve hatta intihar düşüncelerine yol açabilmektedir. Akranların yanı sıra ailesinin alay etmesi de duygusal sağlık problemlerinin artmasına neden olmaktadır. Griffiths, Wolke, Page ve Horwood (2006) kilo kategorisinin (zayıf, normal kilo, aşırı kilo ve obez) zorbalığı yordaması ile ilgili çalışmalarında şu bulgulara ulaşmıştır: Obez erkek çocuklar normallerden daha çok zorba olma eğilimindedir. Obez kızlar ise normallerden anlamlı ölçüde yüksek oranda kurban konumundadır. Erkek çocuklar fiziksel olarak güçsüz olduklarında kurban durumuna geçmektedir (Olweus, 1994; Wolke ve Stanford, 1999). Ancak normalin üstünde kilolu olan erkek çocukların %28’i, obez olan erkek çocukların ise %36’sının zorbalık kurbanı olduğu belirlenmiştir. Kızlar için görünüş ve yakın arkadaşlarının olmaması zorbalığa maruz kalmalarının en önemli nedenleridir. Kızların normalin üstünde kilosunu olanların %25’i, obez olanların %34’ü zorbalık kurbanı olduğunu belirtmiştir. Buna ek olarak Guo, Q ve diğerleri (2010) aşırı kilolu ve obez çocukların özellikle de sözel zorbalıkla karşılaştıklarını bildirmiştir. Ayrıca Horwood ve diğerleri (2005), aşırı uzunluk veya kilo gibi fiziksel karakteristikler, yüzdeki fiziksel bozukluklar (örneğin yarık dudaklı olmak), konuşma, işitme veya görme bozuklukları, kanser, diyabet ya da epilepsi gibi kronik ve sarsıcı hastalıklar zorbalıkta kalıcı kurban olma durumu yarattığını belirtmiştir. Nansel ve diğerleri (2001) tarafından yapılan bir çalışmada da, kurbanların sosyal ve duygusal uyumlarının zayıf olduğu, arkadaş edinmede daha büyük güçlükler yaşadıkları, akranlarıyla ilişkilerinin çok sınırlı olduğu ve daha büyük yalnızlık yaşadıkları belirlenmiştir. Ancak uzun dönemde en riskli gelişimsel ve psikososyal sonuçların kronik olarak hem zorba hem de kurban olanlarla ilgili olduğu öne sürülmektedir (Craig ve diğerleri, 2009). Sosyal becerisi yeterince gelişmemiş olanların akranları tarafından dışlanabildiğini, ihmal edildiğini ve yetişkinlerin ihmaliyle karşılaşabildiklerini söylemek mümkündür (Dowrick, 1986’dan aktaran Çetin ve diğ., 2003). Araştırmalar zorbalığa karışan bireylerin kişilerarası ilişkilerde problemler yaşadıkları, sosyal becerilerinin yetersiz olduğunu (Champion, Vernberg ve Shipman, 2003; Fox ve Boulton, 2005; Kaukianien ve diğ., 2002) ve yaşam doyumlarının düşük olduğunu göstermektedir (Flashpohler ve diğ., 2009; Flouri ve Buchanan, 2002; You ve diğ., 2008). Bu durumun zorbalığa karışan öğrencilerin arkadaşlık ilişkilerinden yeterince doyum sağlayamamalarında etkili olduğu düşünülebilir.

Araştırmada hem zorbalığa uğradığını hem de zorbalık yaptığını bildiren ilköğretim öğrencileri ise zorbalığa uğrama nedenleri olarak bedensel olarak güçsüz görünme, aşırı kilolu olma, giyim ve ailesinin fakir olmasını belirtmiştir. Özel bir

sağlık problemine sahip olma genellikle kurban durumuna düşmeyle sonuçlanırken davranışsal, duygusal veya gelişimsel bir problemin olması zorba veya zorba/kurban olma ile sonuçlanmaktadır. Gerçekte zorbaların psikolojik olarak genel popülasyondan daha güçlü olduğuna ilişkin kanıtlar vardır (Van Cleave ve Davis, 2006).

V. SONUÇ ve ÖNERİLER

Mevcut araştırma bulguları toplu olarak ele alındığında birinci ve ikinci kademedeki zorba, kurban, zorba/kurban, ne zorba ne de kurban durumunda olan öğrencilerin bedensel güçsüzlük başta olmak üzere yoksulluk ve giysilerin güzel olmaması değişkenlerini zorbalık nedenleri olarak algıladıklarını ortaya koymaktadır. Gerçekte de çeşitli araştırmalara göre kurbanların belirleyici fiziksel özellikleri arasında akranlarından fiziksel olarak zayıf olmaları yer almaktadır (Batsche ve Knoff, 1994; Olweus, 1993). Örneğin; Voss ve Mulligan (2000) ortalamadan kısa 92 öğrencinin kontrol grubundaki 117 öğrenciye göre anlamlı ölçüde daha yüksek oranda zorbalığa uğradığını bulmuştur. Kurban genellikle fiziksel olarak zayıf ve/ya kavga etmekten kaçınan çocuklardır. Zorbalığı zorbanın kişilik özellikleriyle açıklayan çalışmaların çoğu da zorbanın benlik kavramındaki zayıflık algısını, daha zayıf bir çocuk üzerinde kontrol sağlayarak telafi etmeye çalıştığı biçiminde yorumlamaktadır. Kurbanların diğerlerinden fiziksel farklılığına, konuşma veya aksan bozukluğuna, atletik olmamasına, utangaç ve sessiz olmasına dikkat çeken araştırma bulguları da mevcuttur (Peters, 2008). Bu bulgular aslında zorbalığın “güçlerdeki dengesizliği” vurgulayan tanımıyla da uyumludur. Öyle ise hem sınıf öğretmenleri hem de rehber öğretmenlerin zorbalığa uğrama yönünden risk grubunda olan öğrencilerin özelliklerinin farkında olmaları büyük önem taşımaktadır. Bu farkındalık; okullarda yaşanan zorbalığın azaltılmasını; kurban olarak risk grubunda olan öğrencilerin endişelerinin azalmasını; okula dair düşüncelerinin olumlu yönde değişmesini sağlayacak ve fiziksel özellikleri nedeniyle kendilerini kötü hissetmelerini engelleyecektir. Kendini iyi hisseden öğrencinin beraberinde kendine olan güveni de artacak ve sosyal çevresiyle etkileşime girecektir. Araştırmacılar zorbalığın saptanma ve kontrol altına alınmasının okulda, yaşamın diğer alanlarına göre çok daha az bir çabayla sağlanabileceğini belirtmektedir (Eslea ve Smith, 1994). Kurumun bu soruna odaklanması en önemli adımdır ve gerisi kendiliğinden gelecektir. Eslea ve Smith (1994)’e göre zorbalar çevrelerinden alınır ve farklı bir çevreye yerleştirilirlerse çok değişik davranışlar ortaya çıkacaktır. Araştırmacılara göre bunu gerçekleştirmenin temel yollar şunlardır:

- Okul çalışanlarının bu konuda eğitilerek konuya duyarlı hale gelmelerinin sağlanması
- Kurbanın kendini savunma gücünü arttırmak yoluyla okullarda zorbalıkla başa çıkılması
- Zorbalığın sık yaşandığı ve denetimin az olduğu bölgeleri güvenli duruma getirilmesi;

- Öğretmenlerin çabasıyla zorbanın, kurbanlardan kazandığı para veya yiyecek gibi ödüllerin önüne geçilerek zorbalığın bir statü sağladığı düşüncesine son verilmesi;

Böylelikle zorbalığın saptanma oranları yükselecek, sorunlar çözüldükçe öğrenciler ve aileleri zorbalığı öğretmenlerine daha sık bildirmeye başlayacaktır. Bunların yanı sıra dikkate alınması gereken bir diğer değişken ne zorba ne de kurban olan öğrencilerdir. Bu öğrenciler zorbalığı belki de en doğal haliyle ve en yakından gözlemleyen kişiler olarak zorbalığı azaltmaya yönelik yapılacak çalışmalarda önemli potansiyel bir güç oluşturmaktadır. Onların tepkileri zorbalık sürecini etkileyecek güçtedir (Olweus, 1993). Bu yönüyle özellikle de bedensel olarak güçsüz olmaları nedeniyle zorbalığa uğrayan çocukların ne zorba ne de kurban olmayan öğrenciler tarafından desteklenmesi zorbalığa uğrama oranlarının azalmasına neden olacaktır. Bu desteğin alınabilmesi için okullarda bu grupta yer alan öğrencilerin zorbalığa uğrayan arkadaşları açısından önemlerinin farkına varmalarını sağlayacak bilgilendirmelere gereksinim duyulacaktır.

Öğrencilerin bu konudaki algılarını dikkate alan çalışmaların sayısı azdır. Gerçekten de öğretmen ve öğrenciler de zorbalık durumlarını farklı değerlendirmekte; böylece öğrencilerin zorbalık olarak nitelediği kimi durumların hiç farkına varmayarak kayıtsız kalmakta veya kurbanın yaşadıklarını yeterince önemsemeyerek etkili bir müdahalede bulunmamaktadır (Menesini, Fonzi & Smith, 2002). Oysa Eslea ve Smith (1994) zorbalıkla uzun dönem yerine kısa dönemde çok daha kolay başa çıkılacağını söylemektedir. Bu nedenle eğitimciler sürekli o anda içinde buldukları durumu sorgulamaları; sistemin çalışıp çalışmadığını, geliştirilip geliştirilemeyeceğini kendi kendilerine sormaları bir yandan zorbalığa yönelik her geçen gün etkili müdahalelerin yapılmasını diğer taraftan ise zorbalığın olmasını engelleyen önleyici yaklaşımın hayata geçirilmesini beraberinde getirecektir.

VI. KAYNAKÇA

- Ada, Ş. (2010). Erzurum'daki ilköğretim 6.,7.,8. sınıf öğrencilerinin akran zorbalığının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 35(158):90-100.
- Almeida, A., Caurcel, M.J., & Machado, J.C. (2006). Perceived characteristics of victims according to their victimized and nonvictimized peers. *Electronic Journal of Research in Educational Psychology*, 4(2), 371-396.
- Andreou, E. (2000). Bully/victim problems and their association with psychological constructs in 8- to 12- year old Greek schoolchildren. *Aggressive Behavior*, 26, 49-56.
- Atli, A., Kaya, A. & Bölükbaşı-Macit, Z. (2010). İlköğretim II.kademe öğrencilerinin boyun eğici davranış düzeylerinin belirlenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1): 61-79.
- Batsche, G.M., & Knoff, H. M. (1994). Bullies and their victims: Understanding a pervasive problem in the schools. *School Psychology Review*, 23(2),165-174.
- Bentley, K.M. & Li, A.K.F. (1995). Bully and victim problems in elementary schools and students' beliefs about aggression. *Canadian Journal of School Psychology*, 11, 153-165.

Bidwell, N.M. (1997). The nature and prevalence of bullying in elementary schools. *SSTA Research Centre Report*.

Bilchik, S. (1996). Curfew: An answer to juvenile delinquency and victimization? US Office of Juvenile Justice and Delinquency Prevention (OJJDP) *Juvenile Justice Bulletin*. Retrieved August 03, 2008, from <http://www.ncjrs.gov/txtfiles/curfew.txt>

Bilgiç, E. (2007). İlköğretim I.kademede görülen zorba davranışların sınıf değişkenleri ve atmosferi algılamalarına göre incelenmesi. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler enstitüsü, Adana.

Boulton, J.J., & Underwood, K. (1992). Bully/victim problems among middle school children. *British Journal of Education Psychology*, 62, 73-87.

Boulton, M. J., Bucci, E., & Hawker, D. D. S. (1999). Swedish and English secondary school pupils' attitudes towards, and conceptions of, bullying: Concurrent links with bully/victim involvement. *Scandinavian Journal of Psychology*, 40, 277-2874.

Buchanan, P. & Winzer, M. (2001). Bullying in schools: Children's voices. *International Journal of Special Education*, 16(1): 67-79.

Çalık, T., Özbay, Y., Özer, A., Kurt, T. & Kandemir, M. (2009). İlköğretim okulu öğrencilerinin zorbalık statülerinin okul iklimi, prososyal davranışlar, temel ihtiyaçlar ve cinsiyet değişkenlerine göre incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 15(60):555-576.

Carroll-Lind, J. & Kearney, A. (2004). Bullying: What do students say? *Kairaranga*, 5(2), 19-24.

Carter, S, Janzen, H. L., and Paterson, J. G. (1999). The psychopathology of school violence, In G. Malicky, B. Shapiro, and K. Mazurek (Eds.), *Building foundations for safe and caring schools: Research on disruptive behaviour and violence (pp. 11-30)*. Edmonton, AB: Duval Publishing House.

Champion, K., Vernberg, E., & Shipman, K. (2003). Nonbullying victims of bullies: Aggression, social skills, and friendship characteristics. *Applied Developmental Psychology*, 24, 535-551.

Cole, E. (1995). Responding to school violence: Understanding for today and tomorrow. *Canadian Journal of School Psychology*, 11, 108-116.

Cook, C.R., Williams, K.R., Guerra, N.G., Kim, T.E., & Sadek, S. (2010). Predictors of bullying and victimization in childhood and adolescence: A Meta-analytic investigation. *School Psychology Quarterly*, 25(2), 65-83.

Craig, W., Harel-Fisch, Y., Fogel-Grinvald, H., Dostaler, S., Hetland, J., Simons-Morton, B., Molcho, M., Gaspar de Mato, M., Overpeck, M., Due, P., Pickett, W., HBSC Violence & Injuries Prevention Focus Group, & HBSC Bullying Writing Group. (2009). A cross-national profile of bullying and victimization among adolescents in 40 countries. *International Journal of Public Health*, 54(2): 216-224.

Craig, W.M. & Pepler, D.J. (1997). Observations of bullying and victimization in the school yard. *Canadian Journal of School Psychology*, 13, 41-60.

Çetinkaya, S., Nur, N., Ayvaz, A., Özdemir, D., & Kavakçı, Ö. (2009). Sosyoekonomik durumu farklı üç ilköğretim okulu öğrencilerinde akran zorbalığının depresyon ve benlik saygısı düzeyiyle ilişkisi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 10:151-158.

- Demaray, M.K. & Malecki, C.K. (2003). Perceptions of the frequency and importance of social support by students classified as victims, bullies and bully/victims in an urban middle school. *School Psychology Review*, 32, 471-490.
- Dilekmen, M., Ada, Ş., & Alver, B. (2011). İlköğretim II. kademe öğrencilerinin saldırganlık özellikleri. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(2):927-944.
- Dinkes, R., Kemp, J. & Baum, K. (2009). Indicators of School Crime and Safety: 2008 (NCES 2009-022/NCJ 226343). Washington, DC: National Center for Education Statistics, Institute of Education Sciences, U.S. Department of Education, and Bureau of Justice Statistics, Office of Justice Programs, U.S. Department of Justice. Retrieved November, 17, 2009, from <http://nces.ed.gov> or <http://www.ojp.usdoj.gov/bjs>.
- Eisenberg, M.E., Neumark-Sztainer, D., & Story, M. (2003). Associations of Weight-Based Teasing and Emotional Well-being Among Adolescents. *Archives of Pediatrics & Adolescent Medicine*, 157, 233-238.
- Eslea, M. & Smith, P.K. (1994). Anti-bullying work in primary schools. Poster presented to the *Annual Conference of the Developmental Section of the British Psychological Society*, Portsmouth, UK.
- Evenson, B. (1999, August 7). Schoolyard bullies are victims, too: Researchers. *National Post*, pp. A1, A2.
- Farley, R. L. (1999) Does a relationship exist between social perception, social intelligence and empathy for students with a tendency to be a bully, a victim or bull/victim?', *Honours thesis*, Adelaide Psychology Department, University of Adelaide.
- Fekkes, M. Pijpers, F. I. M. & Verloove-Vanhorick, S. P. (2005). Bullying: who does what, when and where? Involvement of children, teachers and parents in bullying behavior. *Health Education Research*, 20(1), 81-91.
- Flashpohler, P.D., Elfstrom, J. I., Vanderzee, K. L., Sink, H. E. & Birchmeier, Z. (2009). Stand by me: The effects of peer and teacher support in mitigating the impact of bullying on quality of life. *Psychology in the Schools*, 46(7), 636-649.
- Flouri, E. & Buchanan, A. (2002). Life satisfaction in teenage boys: The moderating role of father involvement and bullying. *Aggressive Behavior*, 28, 126-133.
- Fox, C. L. & Boulton, M. J. (2005). The social skills problems of victims of bullying: Self, peer and teacher perceptions. *British Journal of Educational Psychology*, 75, 313-328.
- Fox, J.A., Elliott, D.S., Kerlikowske, R.G., Newman, S.A., Christeson, W. (2000). Bullying prevention is crime prevention. FIGHT CRIME: INVEST IN KIDS 2000 P Street NW, Suite 240, Washington, DC 20036 202.776.0027 <http://www.pluk.org/Pubs/Bullying2.pdf>
- Frisén, A., Holmqvist, K., & Oscarsson, D. (2008). 13-year-olds' perception of bullying: definitions, reasons for victimization and experience of adults' response. *Educational Studies*, 34(2):105-117.
- Garrity C, Jens K, Porter W, Sager N, Short-Camilli C 2000. Colorado School Climate Survey, Elementary School Student Report. In: *Bully-proofing Your School: A Comprehensive Approach for Elementary School*. Chapter three:, (2nd Edi.) Longmont, CO: Sopris West, pp. 55-61.
- Glover, D., Cartwright, N., & Gleeson, D. (1998). *Towards bully free schools: Interventions in actions*. Buckingham, England: Open University Press.
- Gökler, R. (2009). Okullarda akran zorbalığı. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*. 6(2):511-537.

- Griffiths, L.J., Wolke, D., Page, A.S., & Horwood, J.P. (2006). Obesity and bullying: different effects for boys and girls. *Archives of Disease in Childhood*, 91:121-125.
- Guo, Q., Ma, W.J., Nie, S.P., Xu, Y.J., Xu, H.F., & Zhang, Y.R. (2010). Relationships between weight status and bullying victimization among school-aged adolescents in Guangdong Province of China. *Biomedical and Environmental Sciences*, 23, 108-112.
- Gültekin-Akduman, G. (2010). 7-14 yaş grubu çocuklarda akran istismarı ve kendi çözüm önerileri. *Kuramsal Eğitimbilim*, 3(2), 13-26.
- Hazler, R.J., Miller, D.L., Carney, J.V., & Green, S. (2001). Adult recognition of bullying situations. *Educational Research*, 43(2), 133-146.
- Hiloğlu, S. & Cenkseven-Önder, F. (2010). İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinde zorbalığı yordamada sosyal beceri ve yaşam doyumunun rolü. *İlköğretim Online*, 9(3), 1159-1173.
- Horwood, J., Waylen, A., Herrick, D., Williams, C., Wolke, D., & The Avon Longitudinal Study of Parents and Children Study Team (2005). Common Visual Defects and Peer Victimization in Children. *Investigative Ophthalmology & Visual Science*, 46(4), 1177-1181.
- Hutchinson, J. (1997). Is your child safe at school? *Readers Digest*, pp. 46-53.
- Kartal, H. & Bilgin, A. (2007). İlköğretim öğrencilerine yönelik bir zorbalık karşıtı program uygulaması: Okulu zorbalıktan arındırma programı. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 3(2), 207-227.
- Kartal, H. & Bilgin, A. (2008). Öğrenci, veli ve öğretmen gözüyle ilköğretim okullarında yaşanan zorbalık. *İlköğretim Online*, 7(2), 485-495.
- Kartal, H. & Bilgin, A. (2009). İlköğretim okullarında görev yapan öğretmenler ve öğrenim gören öğrencilerin zorbalığa yönelik görüşleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(3), 539-562.
- Kaukianien, A., Salmivalli, C., Lagerspetz, K., Tamminen, M., Vauras, M., Mäki, H. & Poskiparta, E. (2002). Learning difficulties, social intelligence, and self-concept: Connections to bully-victim problems. *Scandinavian Journal of Psychology*, 43(3), 269-278.
- Kumpulainen, K. & Rasanen, E. (2000). Children involved in bullying at elementary school age: Their psychiatric symptoms and deviance in adolescence. An epidemiological sample. *Child Abuse & Neglect*, 24(12), 1567-1577.
- Laursen, B. (2005). Dyadic and group perspectives on close relationships. *International Journal of Behavioral Development*, 29(2), 97-100.
- MacDonald, I.M. (1995). Junior high school student perceptions on the nature and extent of school violence. *Master's thesis*, University of Alberta.
- Marano, H.E. (1995, September/October). Big bad bully. *Psychology Today*, pp. 50-57.
- Menesini, E., A. Fonzi, and P.K. Smith. 2002. Attribution of meanings to terms related to bullying: A comparison between teachers' and pupils' perspectives in Italy. *European Journal of Psychology of Education* 17: 393-406.
- Mongold, J.L. (2006). Bullying behavior in middle school: The effects of gender, grade level, family relationships and vicarious victimization on self-esteem and attitudes of bullying. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. The East Tennessee State University, Washington.
- Morrison, B. (2002). Bullying and victimization in schools: A restorative justice approach. *Trends and Issues* No. 219, Australian Institute of Criminology.

- Mouttapa, M., Valente, T., Gallaher, P., Rohrbach, L.A. & Unger, J.B. (2004). Social network predictors of bullying and victimization. *Adolescence*, 39, 315-336.
- Nansel, T.R., Overpeck, M., Pilla, R.S., Ruan, W.J., Simons-Morton, B., & Scheidt, P. (2001). Bullying behaviors among US youth: Prevalence and association with psychosocial adjustment. *Journal of the American Medical Association*, 285, 2094-2100.
- Neumark-Sztainer D, Falkner N, Story M, Perry C, Hannan PJ, Mulert S. Weight-teasing among adolescents: Correlations with weight status and disordered eating behaviors. *International Journal of Obesity* 2002;26(123-131).
- Olweus, D. (1993). *Bullying at school: What we know and what we can do*. Cambridge, MA: Blackwell. ED 384437.
- Olweus, D. (1999). Sweden. In P.K. Smith, Y. Morita, J. Junger-Tas, D. Olweus, R. Catalano & P. Slee (eds.), *The nature of school bullying: A cross-national perspective*. London & New York, Routledge, pp. 2-27.
- Öz, A.Ş., Kırımoğlu, H., & Temiz, A. (2011). İlköğretim II. kademe öğrencilerinin spor yapma durumlarına göre zorbalık eğilimleri ve zorbalıkla baş etme tarzlarının spor ve özel eğitim açılarından incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 13(2):237-245.
- Özkan, Y. & Gökçearslan-Çifci, E. (2010). Düşük sosyo-ekonomik düzeydeki ilköğretim okullarında akran zorbalığı. *İlköğretim Online*, 9(2):576-586.
- Pepler, D., Jiang, D., Craig, W., & Connolly, J. (2008). Developmental trajectories of bullying and associated factors. *Child Development*, 79, 325-338. doi:10.1111/j.1467-8624.2007.01128.x.
- Peters, R.A. (2008). Q & A-How can my child cope best with bullying? Retrieved May 21, 2008, from <http://www.ruthpeters.com/Articles/andHowcanmychildcopewithbullying.pdf>
- Pişkin, M. (2010). Ankara'daki ilköğretim öğrencileri arasında akran zorbalığının incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 35(156):175-189.
- Rigby, K. & Slee, P.T. (1991). Bullying among Australian school children: reported behaviors and attitudes to victims. *Journal of Social Psychology*, 131, 615-627.
- Rigby, K. (1997). What children tell us about bullying in schools? *Children Australia*, 22(2), 28-34.
- Rigby, K. (1997). Attitudes and beliefs about bullying among Australian school children. *Irish Journal of Psychology*, 18(2):202-20.
- Rigby, K. (1999). What harm does bullying do? Paper presented at the *Children and Crime: Victims and Offenders Conference* convened by the Australian Institute of Criminology and held in Brisbane, 17-18 June.
- Salmivalli, C. & Nieminen, E. (2002). Proactive and reactive aggression among school bullies, victims and bully-victims. *Aggressive Behavior*, 28(1), 30-44.
- Seals, D., & Young, J. (2003). Bullying and victimization: Prevalence and relationship to gender, grade level, ethnicity, self-esteem and depression. *Adolescence*, 38, pp:735-747.
- Selekman, J., & Vessey, J.A. (2004). Bullying: It isn't what it used to be. *Pediatric Nursing*, 30(3), pp:246-249.
- Slee, P. T. (1995). Peer victimization and its relationship to depression among Australian Primary School Students. *Person Individual Difference*, 18(1), 57-62.

- Smith, P.K., Madsen, K.C., & Moody, J.C. (1999). What causes the age decline in reports of being bullied at school? Towards a developmental analysis of risks of being bullied. *Educational Research*, 41(3), 267-285.
- Sutton, J., & Keogh, E. (2000). Social competition in school: Relationships with bullying, machiavellianism and personality. *British Journal of Educational Psychology* 70: 443-57.
- Smith, P. K. & Sharp, S. (eds) (1994). *School Bullying: Insights and Perspectives*. London: Routledge.
- Şirvanlı-Özen, D. (2010). Ergenlerde akran zorbalığına maruz kalmanın cinsiyet, yaş ve içe yönelim türü problem davranışlar ile ilişkisi. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*, 17(1), 5-12.
- Van Cleave, J., & Davis, M.M. (2006). Bullying and peer victimization among children with special health care needs. *Pediatrics*, 118(4), 1212-1219.
- Veenstra, R., Lindenberg, S., Zijlstra, B.J.H., De Winter, A.F., Verhulst, F.C., & Ormel, J. (2007). The dyadic nature of bullying and victimization: Testing a dual-perspective theory. *Child Development*, 78, 1843-1854.
- Voss, L.D, & Mulligan, J. (2000). Bullying in school: Are short pupils at risk? Questionnaire study in a cohort. *British Medical Journal*, 320: 612-3.
- Yaman, E., Eroğlu, Y., Bayraktar, B., & Çolak, T.S. (2010). Öğrencilerin güdülenme düzeyinde etkili bir faktör: Okul zorbalığı. *Akademik Bakış Dergisi*, 20, 1-17.
- You, S., Furlong, M. J., Felix, E, Sharkey, J.D. Tanigawa, D., & Green, J.G. (2008). Relations among school connectedness, hope, life satisfaction, and bully victimization. *Psychology in the Schools*, 45(5), 446-460.

The Perceptions of Elementary Students about the Reasons for Bullying

Introduction

In recent years, there has been a growing interest in bullying among school children. Not only educators but also parents, politicians, students and media stimulated to discuss about this topic. The reason for this interest has to be thought by the long term negative consequences of bullying. One of the most important results is the negative effect on learning (Carter, Janzen & Paterson, 1999). Olweus (1993) defines school bullying in a general way as "repeated negative, ill-intentioned behavior by one or more students directed against a student who has difficulty defending him or herself. Most bullying occurs without any apparent provocation on the part of the student who is exposed." Being confronted with bullying, either as a participant or a bystander is very common in schools for most of the students (Frisen, Holmqvist & Oscarsson, 2008). For example a survey study conducted by Bentley and Li (1995) revealed that 1/3 of students in the schools bullied somehow. In U.S.A. 25 % of 6-12th. grade students are afraid of being bullied and 12% of them are victims of severe bullying behaviors like physical attacks and robbery (Bilchik, 1996). According to Campbell et al (1997) a bullying incidence happen once in every seven minutes and every incidence goes on approximately 38 seconds (cited in Buchanan and Winzer, 2001). So that it can be said that students have a very close up perspective about this problem. All the students of all ages spend their daily life as related to bullying incidences as participants or bystanders. As a part of this social setting students are the only people who look very close to this problem. Being students in a school itself let them to know about bullying variables much more than adults in the school. They know who the bullies and victims are what kind of bullying incidences occurs and what kinds of also how these situations are handled by adults at school (Frisen, Holmqvist & Oscarsson, 2008). These observations are very important that may contribute to a better understanding of the problem. The peer relations have great importance for children's personal and social development (Laursen, 2005). There are a few studies about the perceptions of students. When Frisen, Holmqvist and Oscarsson, (2008) asked the reasons of bullying to 877 primary school students and found that the most common reason was the appearance of the victim (ugly, fat, short or long etc.) Rigby (1999) reported that ethnic group differences and physical differences are the main reasons according to the students' perceptions. Peer relations have great importance in the lives of children as individually and socially (Laursen, 2005). The first years of school are the first years of socialization. The first friendships in these years help them to improve their social identity. But sometimes these relations don't provide sufficient feelings of belongings and happiness and lead to feelings of inferiority, inadequacy, unsafe. Bullying may be the result for reason of problematic social relationships but anyway cause negative effects on children's emotional development (Almedia, Caurcel ve Machado, 2006). The children who think that their peers don't like, accept, approve and even attack them may experience serious adjustment problems (Pepler and Craig, 2006 cited in

Almedia, Caurcel ve Machado, 2006). In the study of Batsche and Knoff (1994) the students reported that they feel very bad, don't want to go to the school, lose their health and even think suicide. In New Zealand victims reported that the worst thing rather than bullying is the lost of someone loved (Maxwell & Carroll-Lind, 1997 cited in Carroll-Lind and Kearney, 2004). Thus, in the present study, the aim was to focus on primary school students' own thoughts on bullying. More specifically, it was asked to students what is the frequency and types of bullying, what is the gender and grades of bullies, victims bully/victims and neither bully nor victims, what is the perception of the students about the reasons of bullying.

Method

An elementary school was chosen by convenience sampling method among the elementary schools in Bursa at the instructional year of 2006-2007. 688 students were chosen randomly from 4-8. grades. 223 of them from 4th grades; 132 of them from 5th.grades; 104 from 6th grades; 132 from 7th. grades and 97 students from 8th. grades. The Turkish and simplified form of Colorado School Climate Survey (Garriti, Jens, Porter, Sager and Short-Camilli, 2000) was used in the study. This instrument has several subscales about bullying incidences and the reasons of bullying. This was a 3 point likert scale and internal reliability of six items related to the types and frequencies of bullying was found to be $\alpha = .69$; of 17 items related to the reasons of bullying was $\alpha = .81$. An official permission was taken from Bursa Province National Education Management for the application. Application was realized by the researchers themselves during the routine class hours. The students were not asked to write down their names and surnames. The data was analyzed by SPSS 11.0 (Statistical Package for Social Sciences) for handling descriptive results.

Results

The results showed that $\frac{1}{4}$ of the students are not engaged in bullying incidences as victim or bully. 25.4% of the students were found to be neither bullies nor victims. 41.3 % of them were victims, 3.3% were bullies and 29.9% were bully-victims. The most frequent bullying type was found to be verbal bullying (victims 63,7%, bully/victims 70,4%, neither bully nor victims 46,3%). This was followed by physical bullying (victims 40,5%, bully/victims 58.7%, neither bully nor victims 42.9%) and social exclusion (victims 41.5%, bully/victims 41.3%, neither bully nor victims 36%). Rumor spreading was declared by victims (30.6%), by bully/victims (42%) and neither bully nor victims (24.6%) in the third order. The least frequent bullying behavior was reported as threatening (victims 17,2%, bully/victims 30,4%, neither bully nor victims 20%). Girls found to be bullied more frequently (girls' 41%, boys' 37. 7%). %4.8 of the boys and the %3.3 of the girls were bullies. 1/3 of boys were engaged in bullying incidences as bullies or victims. 4th grade students were found to be bullied more frequently (victims 48.2%) than the 8th grade students (victims 33.9%). Bullies were found to be more frequent among 8th graders. (4.8%–2%). The results revealed that the most frequently reported reason was being physically weak (for bullies 56.5%, bully-victims 52.9%, victims

48.6%), being fat (for victims bully-victims 45.1%, victims 42.6%) and being poor (for bully-victims 43.2%, victims 41.5%, neither bully nor victims 39.4%). Almost half of the girls reported that the reasons of bullying are being short, being poor and being fat. Boys reported these reasons physical weakness, being fat and being skinny. According to neither bullies nor victims the reasons of bullying are physical weakness, poorness, and bad wearing. Victims also reported that first reason is physical weakness. Bullies reported that children without friends, short and poor children mostly bullied. Bully/victims again talked about physical weakness.

Discussion

The analyses of the results showed that $\frac{3}{4}$ of students are incorporated in bullying incidences somehow. This result indicates an important proportion and has to warn the educators to deal with the problem. The most frequent bullying type was found to be verbal bullying which is congruent with the present research findings (Rigby, 1997; Glover et al, 1998). In a similar manner Hazler et al (2001) reported that verbal and psychological bullying is more common among school children and unfortunately a few teachers define these kinds of behaviors as bullying. In general only physical bullying behaviors take attention of them.

The percentage of bully boys was found to be higher than girls. In spite of similar results (Batsche & Knoff, 1994). There are contradictory researches about the gender of victims. Some of them found that victims are equally distributed as boys and girls (Slee, 1995); some reported that victims are generally boys (Rigby & Slee, 1991). At the other hand it was found that 4-5th. grade students are victimized more than 6-7-8th grade students. At the same time 6-7-8th graders were found to be bullies more than 4-5th. grade students. There are parallel research reports which suggest victimization decreases with age (Rigby & Slee, 1991; Ziegler & Rosenstein-Manner, 1991; Boulton & Underwood, 1992). One of the probable explanations for this result may be the increase of social competencies of the children and/or physical power to overcome the bullying situation and the bullies. For another explanation it may be thought that students don't report their victimization because they feel that played with their pride. Beside these there are more children around the lower graders than higher ones. As a last reason it was discussed that young children have a broader definition of bullying so that they report every kind of aggressive behavior as bullying (Smith, Madsen & Moody, 1999). Either victims or bullies declared that being physically weak; being fat and being poor are the main reasons of victimization. Approximately half of the girls reported that as in order shortness, poorness and fatness of victims are the main causes of bullying. At the other side boys mentioned that physical weakness; fatness and thinness are the main causes of bullying. Girls reported poorness, being bad clothed and friendlessness of the victims as the reasons of bullying more frequently than boys. Erling and Hwang (2004) found that according to the nearly half of the students (43%) victims are different physical appearance. Only 9% of them talked about the provocative characteristics of victims. When the reasons of bullying were investigated in terms of grade of the students poorness, physical weakness, social

incompetency and shortness of victims are found to be the main causes for 4-5th grade students. 6-7- and 8th grade students talked about physical weakness, followed by fatness and being bad clothed. Neither bully nor victims wrote the most frequent causes as physical weakness, poorness, shortness and fatness. Victims also reported physical weakness, fatness and shortness. Bully/victims mentioned that physical weakness, fatness, being bad clothed and poorness are the causes of their victimization. As last bullies declared that children who are friendless, short, poor, have speaking difficulties and have unloveable friends are victimized more frequently. When these findings are taken together it points out that the variables like physical weakness, poorness, being bad clothed are evaluated reasons to be bullied. Actually these results were harmonious with the previous research findings (Batsche & Knoff, 1994; Olweus, 1993). In the study of Frisé, Holmqvist and Oscarsson (2008) the most common response the participants gave as to why children are bullied was that the victims have a deviant appearance for example: ugly, fat, small, wears braces or look different (39%). It was found that a greater proportion of boys (44%) than girls (34%) thought of the victims' appearance for a reason of bullying. Girls were, declared more than boys as reasons the bullies' personality and background. Voss and Mulligan (2000) found that 92 students who are shorter than the average were found to be victimized at a higher percentage than 117 students who have average height Victims are generally physically weak and can not defend themselves. These results are congruent with the definition of bullying which emphasize the inequality of power. Eslea and Smith (1994) said that it is much easier to detect, control and prevent bullying in schools rather than in life. Educators generally exaggerate the bullying problems in the school or disregard them so they don't intervene efficiently. That's why school staff has to be educated and alerted to this problem. If they focus on the problem the following steps will come easier. If the environment of bullies is changed their behaviors can be changed. In this context supervision of the adults in the school can give miraculous results. While trying to solve this problem the perceptions of students have to be taken into consideration. As Olweus (1993) remind us "Every student has the right to feel safe in school and to be spared the experience of being bullied."